

146 Θεατρικών Σπουδών Αθήνας

Σκοπός

Η σκοπιμότητα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών κινείται σε τρία επίπεδα:

Έρευνα

Η θεατρική έρευνα στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από μεγάλα κενά και σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με άλλες συγκρίσιμες χώρες, κυρίως στον τομέα της ιστορίας του νεοελληνικού θεάτρου και της νεοελληνικής δραματολογίας, αλλά και της θεωρίας του ελληνικού θεάτρου από την εποχή της Κρητικής Αναγέννησης έως σήμερα. Ενδεικτικά ως αναφερθεί μόνο η έλλειψη θεμελιακών έργων, όπως μιας πλήρους και έγκυρης Ιστορίας του Νεοελληνικού Θεάτρου, μιας έγκυρης και σύγχρονης Ιστορίας του Ευρωπαϊκού Θεάτρου στα ελληνικά, ενός εγχειριδίου Ελληνικής και Παγκόσμιας Δραματολογίας, μιας Ιστορίας του ελληνικού δράματος από τον 13ο αιώνα ως σήμερα, ενός εγχειριδίου του ελληνικού λαϊκού θεάτρου από τα δρώμενα ως την ηθογραφία, της έκδοσης βασικών πηγών για την ιστορία του νεοελληνικού θεάτρου (ταξιδιωτικά, αρθρογραφία στον τύπο, αρχειακές πηγές, κτλ.), της κριτικής φιλολογικής έκδοσης βασικών δραματικών έργων της νεοελληνικής δραματολογίας, μιας συστηματικής βιβλιογραφίας για την Ιστορία και Θεωρία του νεοελληνικού θεάτρου, μιας πλήρους παρουσίασης της αναβίωσης του Αρχαίου Δράματος στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, μιας ανάλυσης των θεωρητικών προσεγγίσεων στο νεοελληνικό θέατρο, μιας συστηματικής παρακολούθησης των ερευνητικών, μεθοδολογικών και θεωρητικών επιτευγμάτων της θεατρολογίας στο διεθνή χώρο, μιας συστηματικής διερεύνησης του ελληνικού θεατρικού κοινού κτλ.

Διδασκαλία

Η θεσμοθέτηση θεατρικής παιδείας σε πανεπιστημιακό επίπεδο έχει άμεσο αντίκτυπο στην μέση εκπαίδευση, στο προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των πανεπιστημιακών σπουδών, αλλά και στον εξωπανεπιστημιακό χώρο. Η παροχή μεμονωμένων "θεατρολογικών" μαθημάτων στα τμήματα Φιλολογίας δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες μιας συστηματικής θεατρικής παιδείας κάποιου επιπέδου. Το μεγάλο ενδιαφέρον αποφοίτων για την ανάληψη επιστημονικών εργασιών στο χώρο του ελληνικού θεάτρου καθρεφτίζει μια γενικότερη ευαισθητοποίηση για το γνωστικό αυτό αντικείμενο. Η έλλειψη των απαραίτητων στέρεων γνώσεων όμως συχνά ματαιώνει το σκοπό αυτό, κι έτσι χάνεται ένα πολύτιμο μελλοντικό επιστημονικό δυναμικό για την κάλυψη των αναφερόμενων πιεστικών ερευνητικών αναγκών. Τα μαθήματα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών είναι, κατ' αρχήν, προσιτά για όλους τους φοιτητές του Πανεπιστημίου, αλλά με τη μορφή της ελεύθερης φοίτησης, και για όλους τους ενδιαφερόμενους του ευρύτερου θεατρικού χώρου (ηθοποιούς, σκηνοθέτες, αποφοίτους δραματικών σχολών, θεατράνθρωπους, θεατρόφιλους κτλ.). Με τη μορφή συνδιδασκαλίας παρέχονται μαθήματα και σε άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής.

Κοινωνική Προσφορά

Στο επίπεδο της κοινωνικής προσφοράς η θεσμοθέτηση θεατρικών σπουδών στο πανεπιστήμιο επηρεάζει ευμενώς, έμμεσα ή και άμεσα, τη θεατρική ζωή της χώρας, τόσο από την πλευρά των παραγωγών όσο και από αυτή των θεατών. Με την αυξανόμενη θεατρική μόρφωση σταθεροποιούνται τα αξιολογικά μέτρα και μετράζονται τα φαινόμενα πρόσκαιρου ενθουσιασμού, πνευματικής μόδας, ξενολατρίας και ξενοφοβίας. Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών συμβάλλει στην προβολή της εθνικής θεατρικής κληρονομιάς από την αρχαιότητα ως σήμερα στο εξωτερικό και στο εσωτερικό με συνέδρια, επιστημονικές ανταλλαγές και επαφές με άλλα θεατρολογικά κέντρα, έκδοση επιστημονικού περιοδικού και τρέχουσας σχολιασμένης βιβλιογραφίας, εκθέσεις, διαλέξεις, διαδίδει σε δημόσια μαθήματα τα νεότερα πορίσματα της σχετικής έρευνας, συνεργάζεται με το Θεατρικό Μουσείο, το Διεθνές Θεατρικό Ινστιτούτο, το Κέντρο Έρευνας και Πρακτικών Εφαρμογών του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος, κ.ά. και άλλους συναφείς οργανισμούς για την προώθηση ερευνητικών στόχων, επιδιώκει την αύξηση των ερευνητικών υποτροφιών για θεατρικές σπουδές στο εσωτερικό και στο εξωτερικό (του ΙΚΥ και άλλων κληροδοτημάτων), συγκροτεί μια σύγχρονη θεατρική Βιβλιοθήκη καθώς και ένα αρχείο διαφανειών και video-ταινιών, παρέχει επιστημονικές πληροφορίες για τους ενδιαφερόμενους και συμβάλει με κάθε τρόπο στην επιμόρφωση των πρακτικών του θεάτρου.

Διάρκεια & Περιεχόμενο Σπουδών

Η διάρκεια σπουδών είναι 8 εξάμηνα. Τα μαθήματα κάθε έτους διδάσκονται σε 2 εξάμηνα. Οι εξετάσεις διενεργούνται 3 φορές το χρόνο. Το τμήμα δεν παρέχει πρακτική εκπαίδευση για την επαγγελματική κατάρτιση ηθοποιού, σκηνοθέτη ή σκηνογράφου. Όσοι από τους φοιτητές επιθυμούν και πρακτική κατάρτιση στο χώρο του θεάτρου, παραπέμπονται στις υπάρχουσες Δραματικές Σχολές, που παρέχουν την αντίστοιχη εκπαίδευση.

Επαγγελματικές Διέξοδοι

Οι πτυχιούχοι μπορούν να καλύψουν θέσεις εργασίας σε τομείς ανάλογους με τις σπουδές και την εξειδίκευση τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μπορούν να απασχοληθούν στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα ως: υπεύθυνοι για θεατρικά και καλλιτεχνικά προγράμματα, σε υπουργεία, οργανισμούς και στην τοπική αυτοδιοίκηση, καθηγητές σε δραματικές σχολές και στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και σε προγράμματα κατάρτισης, θεατρολόγοι, κριτικοί και θεωρητικοί της Τέχνης, στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο, στο Ραδιόφωνο και στην Τηλεόραση.

Πρόγραμμα Σπουδών

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών έχει διεθνή προσανατολισμό (κατεξοχήν ευρωπαϊκό) με επίκεντρο τα ελληνικά φαινόμενα. Τα κύρια ενδιαφέροντα του είναι τρία: η ιστορία του θεάτρου, η θεωρία του θεάτρου και η ανάλυση της παραγωγής της θεατρικής παράστασης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ιστορία του ευρωπαϊκού θεάτρου από την αρχαιότητα ως σήμερα, και, όπως είναι φυσικό, ιδίως του ελληνικού: αρχαίου, νεότερου και σύγχρονου, καθώς και στη θεατρολογική ανάλυση δραματικών κειμένων από την ευρωπαϊκή και την ελληνική δραματολογία.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών συμμετέχει ενεργά στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών που διοργανώνεται από το Υπουργείο Παιδείας και το Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) και χρηματοδοτείται από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ). Η σημασία αυτού του Προγράμματος είναι για τους Φοιτητές του Τμήματός μας πολύ ουσιαστική, καθώς το θέατρο ως αντικείμενο Σπουδών έχει εκτός από τη θεωρητική πλευρά, στην οποία στοχεύει η επιστημονική τους κατάρτιση, και μια πλευρά πρακτικής εφαρμογής, την οποία το Τμήμα δεν μπορεί να υποστηρίξει. Παράλληλα εξαιτίας της σχετικά πρόσφατης δημιουργίας του επιστημονικού κλάδου οι απόφοιτοι αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες στην επαγγελματική τους αποκατάσταση (ακόμα και η πρόσληψη στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση βρίσκεται σε αρχικό στάδιο εφαρμογής). Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών αποτελεί λοιπόν μια μεγάλη ευκαιρία αφενός για να αποκτήσουν οι φοιτητές του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών εμπειρία σε πρακτικούς τομείς του θεάτρου, στους οποίους αργότερα θα κληθούν να εργαστούν επαγγελματικά, αλλά και για να γνωρίσουν διάφοροι φορείς, Οργανισμοί, Ιδρύματα, Θεατρικές Επιχειρήσεις κ.λπ., τα πλεονεκτήματα της συνεργασίας με ένα άτομο που έχει κάνει εξειδικευμένες θεατρολογικές σπουδές και να διευρυνθούν έτσι οι δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης των Πτυχιούχων Θεατρολόγων. Το πρόγραμμα έχει λειτουργήσει κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1997/1998, 1998/1999 και 2000/2001 με μεγάλη επιτυχία τόσο από την άποψη ενδιαφέροντος των φοιτητών που είναι τρεις και τέσσερις φορές περισσότεροι από τις θέσεις πρακτικής άσκησης που μπορούν να καλυφθούν από τον περιορισμένο προϋπολογισμό του Προγράμματος, όσο και από την άποψη ανταπόκρισης φορέων και της τελικής ικανοποίησής τους από τη συνεργασία των φοιτητών μας, με αποτέλεσμα σε κάποιες περιπτώσεις αργότερα να προσληφθούν σε κανονική θέση εργασίας. Μέχρι τώρα έχει πραγματοποιηθεί συνεργασία με κρατικούς και δημόσιους φορείς και ιδιωτικά Ιδρύματα (Εθνικό Θέατρο, Λυρική Σκηνή, Θεατρικό Μουσείο, ΕΛΙΑ, Μέγαρο Μουσικής, Μουσείο Μπενάκη, Ίδρυμα Τσαρούχη), και πιλοτικά με ιδιωτικά επαγγελματικά θέατρα (Αμφί-Θέατρο), ΔΗΠΕΘΕ (Ρούμελης), Πολιτιστικούς οργανισμούς Δήμων (Χαϊδαρίου). Στόχος του Τμήματος είναι να διευρυνθεί το Πρόγραμμα με συμμετοχή περισσότερων φορέων, ιδιαίτερα στο χώρο των καταξιωμένων επαγγελματικών θεάτρων, των ΔΗΠΕΘΕ και των Δήμων, αλλά και με αύξηση των οικονομικών πόρων να γίνει εφικτή η άσκηση μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών και γενικά να αποκτήσει η προσπάθεια επαγγελματικής αποκατάστασης των Πτυχιούχων περισσότερο μόνιμο χαρακτήρα.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΚΑ

- 1) Το θέατρο της αρχαιότητας
- 2) Το ελληνικό θέατρο των νεοτέρων χρόνων
- 3) Ιστορία του ευρωπαϊκού θεάτρου
- 4) Ευρωπαϊκή δραματολογία
- 5) Θεωρία του θεάτρου και του δράματος
- 6) Εισαγωγή στη θεατρική πράξη
- 7) Εισαγωγή στην τέχνη του θεάτρου
- 8) Εισαγωγή στην ιστορία της υποκριτικής και της σκηνοθεσίας
- 9) Εισαγωγή στην σκηνογραφία, θεατρική αρχιτεκτονική και ενδυματολογία
- 10) Εισαγωγή στην επιστημονική μεθοδολογία της θεατρολογίας
- 11) Σεμινάριο (Δ' έτος)

ΑΛΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- 12) Αρχαία ελληνικά - γλωσσική επεξεργασία
- 13) Λατινικά
- 14) Θεωρία λογοτεχνίας
- 15) Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας
- 16) Ιστορία της Τέχνης
- 17) Ιστορία και πολιτισμός του βενετοκρατούμενου και τουρκοκρατούμενου Ελληνισμού
- 18) Η ελληνική γλώσσα και η δομή της
- 19) Εισαγωγή στη γλωσσολογία
- 20) Διδακτική μεθοδολογία
- 21) Παιδαγωγική
- 22) Ψυχολογία

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΚΑ

- 1) Το θέατρο του 20ου αιώνα
- 2) Ιστορία των θεωριών του θεάτρου και του δράματος
- 3) Η θεατρική κριτική
- 4) Εισαγωγή στο μουσικό θέατρο
- 5) Θέματα από την τρέχουσα έρευνα και άλλες προσφορές

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

- 1) Λογοτεχνία της αρχαιότητας
- 2) Βυζαντινή λογοτεχνία
- 3) Θέματα από την Ιστορία της Τέχνης
- 4) Θέματα από την Ιστορία της Μουσικής
- 5) Αρχαία Ιστορία
- 6) Ιστορία της Ευρώπης
- 7) Κοινωνιολογία

- 8) Θέματα Παιδαγωγικής
- 9) Θέματα Ψυχολογίας
- 10) Θέματα Αισθητικής
- 11) Ξένες Γλώσσες και Λογοτεχνίες
- 12) Θέματα Γλωσσολογίας
- 13) Θέματα Λαογραφίας
- 14) Θέματα Κοινωνικής Λαογραφίας